

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 426/2017-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., Piaristická 2, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných postupom a uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 285/2016, 3 Cob 286/2016, 3 Cob 287/2016 z 31. októbra 2016 a sp. zn. 3 Cob 314/2016, 3 Cob 315/2016, 3 Cob 317/2016 z 30. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 285/2016, 3 Cob 286/2016, 3 Cob 287/2016 z 31. októbra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. V záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 prvou vetou zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 12/2017-7 z 10. mája 2017 rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 29/2017 a sp. zn. Rvp 450/2017 spája na spoločné konanie vzhľadom na to, že spolu skutkovo súvisia, keďže sťažovateľka v oboch konaniach namieta porušenie identických práv postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Cob 314/2016, 3 Cob 315/2016, 3 Cob 317/2016 z 30. decembra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia krajského súdu“) a ide o rozhodnutia, ktorými krajský súd zmenil výrok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, s ktorým sťažovateľka vyjadruje svoj nesúhlas a napáda výrok o trovách konania z rovnakých dôvodov, pričom v posudzovaných prípadoch ide o konania medzi tými istými účastníkmi konania, resp. sporovými stranami. Sťažovateľka má v oboch prípadoch toho istého splnomocneného zástupcu, ktorý koncipoval sťažnosti doručené ústavnému súdu.

3. Z obsahu sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v predmetných konaniach o zaplatenie sumy 24 386 € s príslušenstvom (sp. zn. 3 Cob 285/2016, 3 Cob 286/2016, 3 Cob 287/2016) a o zaplatenie sumy 27 867,55 € s príslušenstvom (sp. zn. 3 Cob 314/2016, 3 Cob 315/2016, 3 Cob 317/2016) ako účastník konania na strane žalovaného, v ktorých ako žalobca vystupovala obchodná spoločnosť [REDACTED]. V oboch prípadoch krajský súd zmenil výrok súdu prvej inštancie (ktorým rozhodol, že sťažovateľka má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu) v časti o náhrade trov konania tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Napriek tomu, že sťažovateľka v petite žiada zrušiť napadnuté rozhodnutia v celom rozsahu, z obsahu sťažností však vyplýva, že sťažnosťou napáda len výrok, ktorým jej krajský súd náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd podľa názoru sťažovateľky

postupom v označených konaniach, ako aj napadnutými uzneseniami v časti výroku o náhrade trov konania mal porušiť jej označené práva. Sťažovateľka je toho názoru, že na zmenu tohto výroku nebol právny dôvod, navyše, nemala možnosť vyjadriť sa v priebehu odvolacieho konania k možnosti aplikácie § 257 CSP. Vo vzťahu k napadnutým uzneseniam krajského súdu a jemu predchádzajúcemu postupu používa vo svojich sťažnostiach rovnakú argumentáciu, keď tvrdí, že *„odvolací súd... znemožnil sťažovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces“*. Zároveň tvrdí, že krajský súd v odôvodneniach napadnutých uznesení nesprávne *„vyhodnotil inak skutkový stav zistený súdom prvej inštancie“*, a odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu považuje za arbitrárne, *„nedôvodné a naviac neurčité, keď vôbec neuvádza, aké konanie sťažovateľky bolo údajne v rozpore s hmotným právom a aké konanie sťažovateľky pri výkone jej funkcie konateľa bolo údajne v rozpore s právom či protiprávne“*.

5. V petitoch podaných sťažností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nálezy, v ktorých vysloví porušenie jej označených práv napadnutým postupom a uzneseniami krajského súdu uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia, napadnuté uznesenia zruší, veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

II.

6. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

9. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (podobne aj II. ÚS 521/2015, II. ÚS 855/2015, IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

10. Podľa sťažovateľky k porušeniu ňou označených práv malo dôjsť rozsudkom krajského súdu, ktoré je arbitrárne a prekvapivé z dôvodu, že použil ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu týkajúce sa trov konania, k aplikácii ktorého sa pred samotným rozhodnutím krajského súdu nemala možnosť vyjadriť.

11. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľka ako účastník konania zvolila medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľke dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

12. Ústavný súd teda skúmal, či sťažovateľka mala, resp. stále má k dispozícii účinný opravný prostriedok alebo iný právny prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov. Ústavný súd zistil, že proti rozhodnutiam krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom dosiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd nerozhodol. Ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka sa domáha ochrany základných práv proti ich porušeniu rozhodnutiami krajského súdu v dovolacom konaní pred všeobecným (najvyšším) súdom, podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc takúto ochranu poskytnúť. Ústavný súd preto odmietol sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie aj s poukazom na skutočnosť, že nie je v jeho kompetencii, aby sám formoval doktrínu prípustnosti dovolania v civilnom sporovom konaní, keďže táto právomoc patrí najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 393/08).

13. O ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, vrátenie veci na nové prerokovanie a rozhodnutie a náhrada trov konania) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017